

социалната неравнопоставеност на хората, които се идентифицират с нея и ѝ принадлежат? Улеснява ли, или допълнително обременява така желаното иначе „изравняване на социалните шансове“ на хората от различните етноси? Как може да стане всичко това реалност, ако не с активната помощ на *индивида, чрез индивидуалните усилия и постижения*, чрез включване и придвижване на *отделните индивиди* в социалната структура на обществото?!

Въпросът не е само общ, абстрактен, а и с много конкретни измерения, включително и исторически предрешен. Решението за подхода към етносите, в частност и към ромите, в днешното българско общество се корени в края на краищата в знаменателния епохален *преход от традиционния към модерния тип* обществено устройство. Преходът е в постепенното *отделяне на индивида от родовата и етническата общност и неговото еманципиране*. Това няма нищо общо с някакъв „методологически индивидуализъм“ или „атомистично“ разбиране за обществото. Това не е някаква случайно формулирана фраза или теза, а дълбоко промислена концепция, обстойно коментирана, допълвана и дооформяна от класиците в социалните науки К. Маркс, Ф. Тьоние, Е. Дюркейм, М. Вебер и пр.⁶ Колкото и отвлечено да изглежда, тъкмо в тази епохална промяна от докапиталистическото, традиционното към модерното и постмодерното общество можем да намерим най-дълбоките основания за решението на този значително по-конкретен проблем за подхода при ромите днес.

⁶ Под „*дискриминация*“ включвам спектъра от отношения, които пряко или косвено водят до *социална неравностойност или неравнопоставеност* в обществото, които далеч не се изчерпват с откритото изолиране, незачитане, подценяване, пренебрегване, ограничаване или отнемане на *права, ресурси и услуги* или на *достъпа* до тях за осигуряване на *добро качество на живот* — добро образование, здравно обслужване, нормални жилищни условия на живот, добра работа и заплащане, възможност за професионално развитие, за лично политическо участие, за култура, спорт, отдих. Тук се включват и наложени условия на живот и труд, които водят до *неравен* старт и изява в живота, в т.ч. условия, водещи до „самодискриминация“, „самосегрегация“, до ограничаване и самоограничаване на хоризонтите за индивидуално личностно развитие.